

Fotoarchív MKS Terchová

OČAKÁVANIA

Máme za sebou veľmi miernu zimu, bez snehu. Pred nami je hádam najkrajšie ročné obdobie, jar, aj keď je to v poslednej dobe trochu iné ako v minulosti. Vtedy sme mali akú takú istotu, že v zime napadne sneh. Tohtoročná zima určite ovplyvnila turistickú sezónu, návštevnosť Jánošíkovho kraja. Nie vždy sa naplnia naše očakávania.

Jarná príroda má svoje čaro, prináša do života radosť, smiech a dobrú náladu. Zima je nenávratne za nami a po dlhých, chladných a tmavých nociach prináša so sebou jar sladké teplo, ktoré nahrádza teplo domáceho kozubu. Rolník už

vyšiel na pole, aby pooral svoje poličko, zasial ovos pre svojho konika a zaoral pár vriec zemiakov. Jarný kolorit na poli pozorujem každoročne; môj otec každý rok prichádza na roľu s naším konikom. Podobný kolobeh vidím v našej dedine čoraz zriedkavejšie. Starý spôsob obrábania tunajších políček sa pomaly, ale nenávratne uberá do minulosti. O pár dní príde obdobie, keď bača vyženie svoje ovečky na pašu a ja budem môcť, ako každý rok, chodiť na syr a žinčicu.

Pred sebou máme Velkú noc – symbol zrodenia nového života. Sme plní očakávania z príchodu zmŕtvychvstalého Ježiša do našich životov. V myšlienkach sa často vraciam na miesta, ktoré som osobne navštívil – Jeruzalem, Krížová cesta na Golgotu... Aspoň takto si sprítomňujem čas pred Velkou nocou, teda to, čo sa odohralo pred 2 000 rokmi. „Ja som vzkriesenie a život, kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“ (Ev. Jána 11,25)

Tajomstvo zmŕtvychvstania, v ktorom Kristus zvíťazil nad smrťou, preniká svojou mohutnou silou náš starý čas, kým mu nebude všetko podrobené. Uchovajme si všetko to dobré, čo nás bude posúvať dopredu. Poupratujme si nielen svoje okolie, ale zastavme sa, aby sme boli schopní prijať do svojich srdiec Ježiša, s ktorým bude náš život bohatší.

Ján Miho

Myšlienka na tento čas (Peter Gregor):

PRI PÁDE Z VÝŠKY SA VRAJ ČLOVEKU PREMIETNE CELÝ JEHO ŽIVOT. MUSÍ TO BYŤ STRAŠNÁ SMRŤ, KEĎ SA PREMIETNE AJ TAKÝ, ČO VÔBEC NESTÁL ZA SFILMOVANIE...

Z obsahu čísla

- Velká noc 2014
- Obecný úrad informuje
- Terchovská muzika znie roky aj v Turci
- Osobnosti Terchovej
- Šport + iné zaujímavosti

VO VEĽKONOČNÉ RÁNO SA STALO ČOSI NEOČAKÁVANÉ

Vzkriesený Kristus ma pozýva, malba Š. TLACHÁČ

Denno-denne čakáme na predpovede počasia. Nechcem znižovať hodnovernosť týchto odborníkov, ale často si pripomínam jednu krátku vetu, ktorú povedal hlásateľ po predpovedi: „...ale treba rátať so všetkým!“ Nielen počasie sa náhle zmení. Vo svete je mnoho zvrátov a mnoho prevratov. Samotný človek je neraz nevyspytateľný a koná ináč, ako si myslíme, že sa bude správať. Avšak, do života človeka hovorí a na beh dejín vplýva predovšetkým Boh.

Musíme si opakovať: Kto pozná Pánove cesty!? Boh je nevyspytateľný. On dokáže a robí zvraty v ľudských dejinách. Zdalo sa, že niečo sa bude uberať určitým smerom, ale nakoniec to bolo všetko ináč.

KRIESENIE K NOVÉMU ŽIVOTU

Svet sa sprisahal proti Kristovi, nechcel sa dať rušiť jeho novou náukou. Nenávisť židovskej vrchnosti a Pilátova nerozhodnosť i bojzľivosť doviedli Ježiša na kríž. A aby sa poistili, že vec je definitívne odbavená, zapečatili hrob a postavili k nemu svoje stráže. Veľkonočné ráno však spravilo čiaru cez ich rozpočet. Pečať židovskej vrchnosti, stráž pri hrobe sú akoby sfúknuté, strážcovia sú od strachu akoby mŕtvi. Hrob mal rozhodnúť v prospech židov a rozhodol v prospech Kristov. Hrob sa mal stať zánikom hnutia vyvolaného verejným vystúpením Krista, a tento hrob stal sa kolískou nového, ešte väčšieho svetového hnutia. Vlastne to nikto nečakal, veď nik iný okrem Ježiša nevstal z mŕtvych. Všetko bolo pripravené tak, že sa všetko okolo Ježiša, i jeho život, skončí. Avšak, z mŕtvej koláže Ježiš prichádza vo veľkonočné ráno do plnosti života. On pôsobí stále vo svete a On aj dnes kriese človeka k novému životu. I tam, kde sa zdá všetko stratené, i pre tých, ktorí sú na opačnej strane ako je On.

V septembri 2009 – v meste Austin v štáte Texas – Abby Johnsonová, podporovateľka tzv. plánovaného rodičovstva a aktívna zástankyňa potratov, bola požiadaná, aby držala ultrazvukovú sondu počas potratu. Na monitore videla, ako sa dieťa snaží vyhnúť tomuto smrtiacemu zákroku. Táto skúsenosť zmenila navždy jej život. „V tomto momente som si uvedomila, že ľudský život sa končí vždy, keď sa koná potrat.“ Po spomínanom zážitku táto žena, ktorá dohliadala na tisíce potratov a radila ženám, ako sa vysporiadať s ťažkosťami po potrate, so slzami v očiach

povedala manželovi, že musí zmeniť povolanie. V nasledujúcich dňoch sa pridala ku skupine, ktorá sa pred jej klinikou modlievala za to, aby prestali s vykonávaním potratov. Stala sa zástankyňou pro-life (za život) aktivít. Mnohí z jej priateľov, s ktorými sa potom stretla, sú katolíci a cez nich sa dozvedela o viere. Ona a jej manžel boli na veľkonočnú vigíliu v roku 2012, spolu s 911 ďalšími katechumenmi, v Austinskej diecéze prijatí do katolíckej cirkvi.

ON ŽIJE!

Kolkokrát už nečakáme, že by sa mohlo niečo zmeniť; či už nejaká situácia, alebo aj človek samotný. Ježišovo zmŕtvychvstanie i dejiny sveta nám hovoria, že Božia moc pôsobí a robí zázraky tak, ako to bolo v živote Abby Johnsonovej a iných. To, čo sa stalo pri Kristovom hrobe pred dve tisíc rokmi, sa stane i pri hrobe cirkvi. Kolkí nepriatelia jej kopú hrob už toľko storočí?! Pečatia ho, dávajú stráž... Pochodia podobne ako strážcovia pri Ježišom hrobe. Žiaden obrat, nijaký prevrat nemal také veľké a také dlhotrvajúce následky, ako prechod Krista zo smrti do nového života.

On žije! Toto vedomie postavilo apoštolov znovu na nohy a dalo im odvahu a chuť do nového života – s Ním a za Neho. On žije aj dnes! Toto vedomie má i nás, deprimovaných, postaviť na nohy a dať odvahu a chuť do nového života – s Ním a za Neho. Požehnané a radostné veľkonočné sviatky.

páter **Pavol KRUTÁK**, SVD

Kardinál Jozef TOMKO

ďakuje za blahoprajné pozdravy a modlitby a praje pokoj a radosť pre blížiacu sa veľkonočné sviatky

Jozef Tomko

Marec 2014

MATKA

Matka, to je najkrajší človek v živote. Keď spávam spitý láskou pri plote, len na ňu myslím, iba o nej spievam, keď ma čo zabolí, iba k nej pnievam.

Mama, mama, mamička mama, s tebou som veselý a ty tak sama. Aj posledné sústo si mi dala, to nechápe moja duša malá.

Spolu sme spali na teplej perine. Šibal bol som a tváril sa nevinne. A odpustila si mi vždy hriechy, nikdy neostal som bez útechy.

Matka je najlepší človek v živote, vravím každému, čo stojí pri plote. Za tebou, mamička, som vždy šiel. Nebolo dňa, aby som na teba nemyslel.

Matka, to je najkrajší človek v živote. Matka, to je najlepší človek v živote. Len na ňu myslím, iba o nej spievam, keď ma čo zabolí, iba k nej pnievam.

Kamil MURÁŇ

SPOMIENKA

Hoci si odišiel a niet Ťa už medzi nami, v našich srdciach zostávaš stále s nami...

Dňa 7. marca 2014 sme si pripomenuli 1. výročie úmrtia nášho drahého manžela, otca a starého

Milana MORAVČÍKA st.

Kto ste ho poznali, venujte mu spolu s nami tichú spomienku.

S úctou a láskou spomína smútiaca rodina.

.....

NAKONIEC PROSÍM EŠTE O TROŠKU POZORNOSTI

*Za obrovského jasotu pozostalých
Jano Šík zanechal účinkovanie na verejnosti,
nasadol na ohnivý koč
a pred očami všetkých sa vzniesol
do spravodlivejšieho sveta.
Tam, kde ľudia žijú vo vzájomnom pokoji
a zhode medzi sebou.*

*Večer za jasnej oblohy sa na nebi trblieta
ako jasne žiariaca hviezdica
– v rodine miliónov sebedobrych –
a rozdáva kamarátom a kamarátkam
dolu na zem
len šibalský úsmev
a pranie všetkého dobrého.*

Milan MORAVČÍK

SPOMÍNANIE

SPOMIENKA

*Kto mal rád, nezabúda,
kto poznal, spomenie si.*

Dňa 7. marca 2014 si pripomenieme 10. výročie
úmrtia našej mamy, starej a prastarej mamy

Tonky VALLOVEJ

Kto ste ju poznali, venujte jej s nami tichú
modlitbu a spomienku.

S úctou a láskou spomína celá rodina

*Rechtorík Ján
Haluska
Hanuliak Imrich
Budapest
roku 1914
21. marca
But. Boho-chvala*

Táto fotografia vznikla pred 100 rokmi, presnejšie 21. marca 1914. Text k nej napísal Ján Rechtorík, starý otec bratov Muchovcov. Podľa rozprávania Ľudmily Muchovej v tom čase ešte nebola na Bielom Potoku škola a väčšina obyvateľov nevedela čítať ani písať. Dodnes nie je známe, kde sa to Ján Rechtorík naučil. Možno sa

len domnievať, že na Biely Potok vtedy chodil niekto zo Zázrivej učiť záujemcov čítať a písať. Na fotografii, v svetlom oblečení, je tiež Imrich Hanuliak (starý otec Jána a Jozefa Hanuliakovcov - členov speváckej skupiny "Chorus").

SPOMIENKA

Kto v srdci žije, nezomiera.

Dňa 8. apríla 2014 si pripomenieme rok
čo nás opustila naša milovaná manželka,
mama a stará mama

pani Mária HANULIAKOVÁ

Kto ste ju poznali, venujte jej s nami tichú
modlitbu a spomienku.

**S láskou a v modlitbách si na ňu spomína
celá rodina.**

POĎAKOVANIE

*„K Tebe, Otče milý, letí prosba vrúcna:
Ach, zmierni bolesť, zotri slzy, žiaľ.
Vstúp do našich duší, do každého srdca,
nad stratou drabých by nik nezúfal.“*

Úprimne ďakujeme všetkým príbuzným,
priateľom a známym, ktorí odprevadili na
poslednej ceste našu drahú maminku, dcéru,
sestru, švagrinu, krstnú mamu, tetu a priateľku

Zuzanu PELACHOVÚ, rod. Repáňovú,

ktorá nás navždy opustila 15. februára 2014 vo veku
41 rokov. Z úprimného srdca všetkým ďakujeme za
kvetinové dary a prejavy sústrasti.

S úctou a láskou spomína celá rodina

**KOSTOL
SV. CYRILA A METODA
TERCHOVÁ**

Rímskokatolícka cirkev
Farnosť sv. Martina
013 06 Terchová
Tel.: 041/5695 190
www.fara.sk/terchova

17. 4. – ZELENÝ ŠTVRTOK PÁNOVEJ VEČERE

ráno	večer	
	18:15	Sv. omša spojená s umývaním nôh

**18. 4. – VEĽKÝ PIATOK, SLÁVENIE UTRPENIA A SMRTI PÁNA
(prísny pôst a zdržovanie sa mäsitých pokrmov)**

ráno	večer	
-	15.00	Krížová cesta
-	16.00	Obrady Veľkého piatku
-	21.00	Ukončenie adorácie pri Božom hrobe

19. 4. – BIELA SOBOTA

ráno	večer	
7.00	-	Začiatok adorácie pri Božom hrobe s rannými chválami
-	19.00	Obrady Bielej soboty

20. 4. – VEĽKONOČNÁ NEDEĽA, sväté omše ako v nedeľu

ráno	večer	
7.00	-	Sv. omša
8.30	-	Sv. omša
9.00	-	Sv. omša v Domove dôchodcov
10.30	-	Sv. omša

21. 4. – VEĽKONOČNÝ PONDELOK, SV. OMŠE AKO V NEDEĽU

ráno	večer	
7.00	-	Sv. omša
8.30	-	Sv. omša
9.00	-	Sv. omša v Domove dôchodcov
10.30	-	Sv. omša

Pondelok, utorok a stredu spovedáme ráno pol hodinu pred sv. omšou, večer hodinu pred sv. omšou.

VÝSLEDKY VOLIEB PREZIDENTA SR ZO DŇA 15.03.2014 V OBCI TERCHOVÁ (I. KOLO)

Obec, časť obce	Okrskok	Počet oprávnených voličov zapísaných v zoznamoch oprávnených voličov	Počet oprávnených voličov, ktorým boli vydané obálky	Počet odovzdaných obálok	Počet platných hlasov odovzdaných pre všetkých kandidátov	Účasť voličov v %	Podiel platných hlasov odovzdaných vo voľbe prezidenta SR v %
Terchová - centrum	1	807	348	348	348	43,12	100
Terchová - centrum	2	985	393	393	392	39,80	99,75
Terchová - Struháreň	3	977	314	314	314	32,14	100
Terchová - B. Potok	4	600	190	190	190	31,67	100
SPOLU		3369	1245	1245	1244	36,95	99,91

Kandidát	Okrskok 1	Okrskok 2	Okrskok 3	Okrskok 4	SPOLU
Gyula Bárdos	1	1	0	0	2
Jozef Behýl	0	4	3	2	9
Ján Čarnogurský	0	1	0	0	1
Róbert Fico	133	116	113	80	442
Viliam Fischer	0	1	1	0	2
Pavol Hrušovský	8	8	24	11	51
Ján Jurišta	3	5	0	1	9
Andrej Kiska	69	95	78	34	276
Milan Kňažko	36	49	15	16	116
Stanislav Martinčo	1	0	0	0	1
Milan Melník	0	6	2	0	8
Helena Mezenská	10	5	6	1	22
Radoslav Prochádzka	87	101	72	45	305
Jozef Šimko	0	0	0	0	0

VÝSLEDKY VOLIEB PREZIDENTA SR ZO DŇA 29.03.2014 V OBCI TERCHOVÁ (II. KOLO)

Obec, časť obce	Okrskok	Počet oprávnených voličov zapísaných v zoznamoch oprávnených voličov	Počet oprávnených voličov, ktorým boli vydané obálky	Počet odovzdaných obálok	Počet platných hlasov odovzdaných pre všetkých kandidátov	Účasť voličov v %	Podiel platných hlasov odovzdaných vo voľbe prezidenta SR v %
Terchová-centrum	1	820	390	390	386	47,07	98,97
Terchová-centrum	2	1004	557	557	554	55,18	99,46
Terchová-Struháreň	3	981	408	408	407	41,49	99,75
Terchová-B. Potok	4	591	262	262	260	43,99	99,23
SPOLU		3396	1617	1617	1607	47,69	99,38

Kandidát	Okrskok 1	Okrskok 2	Okrskok 3	Okrskok 4	SPOLU
FICO Robert, doc.JUDr., CSc.	211	275	210	177	873
KISKA Andrej, Ing.	175	279	197	83	734

AŽ 11,5 % BEŽNÝCH PRÍJMOV ROZPOČTU IDE NA SPLÁTKY ÚVEROV

Od môjho sľubu a nástupu do funkcie starostu obce neuplynuli ešte ani dva mesiace, a ja nestíham odpovedať na otázky občanov, čo som na úrade zmenil, čo robím, aké rozhodnutia pripravujem. Myslel som si, že mi dajú aspoň 100 dní, aby som mohol začať skladať prvé účty, ale musím reagovať skôr. V Terchovej nikdy nebolo zvykom, aby starosta takto verejne skladal účty. Skôr sa to tradovalo iba v čase volieb.

Moje prvé dni vo funkcii starostu by sa dali charakterizovať ako „dni otvorených dverí“. Kľučky na dverách nestíhali vychladnúť od rúk návšteví. Boli rôzne – zdvorilostné, niektoré prišli poradiť, ako to mám robiť, niektoré s dobrým nápadom a veľa bolo aj

takých, čo neboli v minulosti vypočítaní alebo im nebolo vyhovieť. Bolo potrebné vypočítať si ich a zaujať stanovisko, nájsť riešenie.

Obec **Terchová je členom rôznych združení a organizácií** – ZMOS, OOCR, Mikroregión Terchovská dolina, ZTT, OZ Partnerstvo pre MAS Terchovská dolina. Aj tu bolo potrebné urobiť zmenu štatutára, prísť, predstaviť sa, zúčastniť sa pracovnej porady alebo valného zhromaždenia.

Organizačný **výbor pre Jánošíkove dni a programová rada už pracujú** na príprave 52. ročníka tohto podujatia, aj za mojej účasti. Úlohou starostu pri organizovaní tohto podujatia je získať čo najviac sponzorských partnerov, ktorí pomôžu s jeho finančných zabezpečením.

V ďalšom rade som sa ako starosta musel oboznámiť s **projektmi realizovanými z európskych fondov**, s monitorovacími správami a s pokračovaním v „živých projektoch“, ktoré mi tiež uberali z pracovného dňa. K tomu ešte voľby prezidenta SR; tie sme úspešne zvládli a už teraz prebiehajú prípravy na ďalšie voľby – do Európskeho parlamentu.

Vyriešili sme tiež dve petície, v ktorých občania Terchovej protestovali proti otvoreniu prevádzky „herne“ a zákazu hazardných hier v obci. Prvú obecnú zastupiteľstvo zobralo na vedomie, výsledkom druhej bol návrh nového VZN o zákaze hazardných hier v obci, ktoré poslanci schválili na ostatnom zasadnutí obecného zastupiteľstva.

Prehodnotil som činnosť Obcejnej polície, dôkladne som sa zoznámil s jej činnosťou, využitím a možnosťami financovania. Po zvážení všetkých pre a proti **som navrhol Obecnú políciu zrušiť**. V tejto otázke už poslanci neprejavili jednotný postoj, ale väčšina návrh podporila, a tak bude Obecná polícia s termínom účinnosti VZN zrušená.

Mojou hlavnou prioritou ale bolo **zostavenie rozpočtu obce na rok 2014**, aby sme nemuseli ďalší mesiac pracovať v rozpočtovom provizóriu. Rozpočet je schválený a rozpočtové provizórium, ktoré nám zväzovalo ruky, bude už pri čítaní tohto článku minulosťou. Časť príjmov dostaneme zo štátneho rozpočtu, z podielových daní. Ďalšiu časť vyberieme na miestnych daniach a poplatkoch a časť (na kultúrne podujatia) sa budeme snažiť získať od sponzorov a partnerov podujatí.

Vo výdavkovej časti som sa sústredil a kládol veľký dôraz na **priority, ktoré som prezentoval vo svojom volebnom programe**. Výdavky na **cestovný ruch** pôjdu v plnej výške z vybranej dane za ubytovanie za rok 2013, ako aj zo získaných peňazí z fondov EÚ. V rámci nich opravíme chodník **k soche Jánošíka a okolie fontány**. Naplánoval som peniaze na **opravu plotu starého cintorína**, aj na nový cintorín. Nezabudol som však ani na **voľnočasové aktivity našich detí**. Časť financií som odložil na projekt KulTuristika, v rámci ktorého by sme mali urobiť **nadstavbu na obecnom úrade** a opraviť zatekajúcu strechu. Projekt bude realizovaný z fondov EÚ, ale formou refundácie. To znamená, že najskôr musíme financie mať, potom projekt prefinancovať a až následne (v roku 2015) ich dostaneme z EÚ naspäť.

Okrem toho musíme v rozpočte vykryť výdavky na chod obecného úradu, údržbu cintorína, miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, chod školy a materskej školy, sociálne služby, ochranu pred požiarmi, bezpečnosť obce, odvoz odpadu, verejné osvetlenie, zdravotníctvo a v neposlednom rade **splácať splátky dlhu z úverov a k nim prislúchajúcich úrokov, na ktoré ide až 11,5 % bežných príjmov nášho rozpočtu**.

Milan LAURENČÍK
starosta obce

TURISTI A DAŇ ZA UBYTOVANIE

V súčasnosti žije naša obec kultúrou a cestovným ruchom. Terchová ročne navštevujú tisíce turistov. Niektoré odhady dokonca tvrdia o návštevnosti až 800 tisíc! Obec Terchová poskytuje svojim návštevníkom okrem krátkodobého pobudnutia v lone nádhernej prírody a reštauračných služieb aj možnosť ubytovať sa v niektorých z ponúkaných ubytovacích zariadení.

Každý turista starší ako 15 rokov (nie ZŤP), ktorý sa v Terchovej ubytuje, je povinný majiteľovi hotela, penziónu, chaty alebo privátu zaplatiť daň za ubytovanie (tzv. turistický poplatok) vo výške 0,60 € za noc. Vyberanie tejto miestnej dane a jej odvádzanie do obecnej pokladnice, upravuje v zmysle zákona č. 582/2004 Z. z., Všeobecne záväzné nariadenie č. 5/2012 obce Terchová. Táto daň je určená na podporu turizmu. „Turistická daň“ je bežná nielen u nás, ale aj inde na Slovensku alebo v Európe. Napríklad v Bratislave je jej

výška stanovená na 1,65 €, v Humennom 0,5 €, vo Vysokých Tatrách 1 €, v Malackách 0,52 € a aj v Horných Orešanoch 0,5 €.

Zo Všeobecne záväzného nariadenia obce Terchová vyplývajú povinnosti nielen turistom, ktorí daň platia, ale aj poskytovateľom ubytovacích zariadení, ktorí túto daň musia evidovať a mesačne odvádzajú na obecný úrad. Tu však nastáva „kameň úrazu“. Vlni sme vybrali na dani z ubytovania čiastku 29 000 €. Ak by ju poskytovatelia ubytovacích zariadení poctivo vyberali a odvádzali daň na obecný úrad, znamenalo by to, že sme tu mali len žalostne málo turistov (napr. iba 1343 turistov mesačne, ktorí sa u nás ubytovali v priemere 3 noci). Na webových portáloch majú naši poskytovatelia ubytovania reklamy, kde tvrdia, že disponujú 3300 posteľovými lôžkami. Ak by len počas najväčšieho folklórneho festivalu Jánošíkove dni, keď sa v Terchovej nedá zohnať ubytovanie, boli všetky posteľe obsadené na dve noci a iba polovica z nich by boli dospelí (nad 15 rokov), na dani z ubytovania za dve noci by do obecnej kasy pribudla čiastka cca 2000 eur!

Nevyberanie tejto dane, krátanie alebo neodvádzanie na obecný úrad je porušovaním zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a poplatkoch. Obec nielenže prichádza o značné finančné zdroje, ale na druhej strane, občania, ktorí si takto „privyrábajú na čierne“, riskujú trestné stíhanie. Pri takomto spôsobe vyberania dane ako doteraz „veľkú diery“ pri rozvoji a podpore turizmu do sveta neurobíme. Samozrejme, nemôžeme všetkých poskytovateľov ubytovania hádzajú do „jedného vreca.“ Nájdu sa aj poctiví poskytovatelia, ktorí si plnia svoje povinnosti v zmysle zákona. No sú medzi nami aj takí, ktorí sa „len vezú“ a pritom najviac „kričia“, čo všetko by sa u nás malo zlepšiť, aby sme prilákali turistov.

Skúsme byť zodpovední. Veď v neposlednom rade okrádame sami seba.

Milan LAURENČÍK
starosta obce

Krajské
kultúrne stredisko v Žiline

Obecný úrad
Terchová
013 06

Žilina 20. 12. 2013

Milí terchovskí muzikanti,

dovoľte mi, aby som Vám v mene svojom i pracovníkov Krajského kultúrneho strediska v Žiline pri príležitosti zaradenia Terchovskej muziky do zoznamu nemotného svetového dedičstva UNESCO vyslovila srdečné blahoželanie.

Slovensko svojich rodákov príliš nerozmaznáva. Zimy sú veľké, v lete sa nemožno okúpať v mori, ľudia musia žiť skromne. Napriek tomu je našim domovom. Lebo tu naši pradedovia zasiali žitko, lebo tu sa bohatým bralo a chudobným dávalo, lebo tu zvonila zvonca, keď sa ovce vracajú do košiar. Lebo na Slovensku, v kraji Jánošíka, nevedno v ktorom dome a v ktorej generácii, začala znieť muzika. A znie dodnes. Nie obyčajná, ale tá terchovská. Jej tóny prinášajú radosť nie len doma, ale aj v zahraničí. Radosť ľudskú, úprimnú, slovenskú. Našu. Povedané slovami piesne,

*„Hrajže mi, muzička,
nebeský anđele,
radšej ťa načúvam,
jak kňaza v kostele.“*

Terchovská muzika sa stala nositeľom najvýznamnejšieho ocenenia, aké možno v rámci tradičnej kultúry dosiahnuť. Už po celé generácie zachováva hudobnú tradíciu, vďaka ktorej ľudia v kraji muzikantov nezabúdajú na to najdôležitejšie. Na ducha tých, ktorých chlieb dnes jeme. Patrí Vám za to naša poklona a veľké uznanie.

V mene svojom i pracovníkov Krajského kultúrneho strediska v Žiline Vám prajem do každého domu hudobníka, do každej osady muziku a do každej záhrady čerešňu. Nech zvuk koncoviek v Terchovskej doline nikdy neprestane znieť, nech je do skoku i v nečase, nech „...Terchovská muzika nikdy nezahynie, ani na vrštku, ani na doline...“

S úctou

PhDr. Soňa Řeháková
riaditeľka

Krajské kultúrne stredisko v Žiline

TERCHOVSKÁ MUZIKA ZNIE ROKY AJ V TURCI

(Návrat k zápisu do UNESCO)

Začiatkom decembra 2013 prišla z Azerbajdžanu správa z kategórie nezabudnuteľných. Viac ako 800 delegátov zo 100 krajín sveta jednohlasne rozhodlo o zápise prvku Terchovská muzika do Reprezentatívneho zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva UNESCO. V tomto svetovo najprestížnejšom zozname je doposiaľ zaradených 257 prvkov. Slovenská republika má v ňom od roku 2005 zapísanú fujaru.

Na prvý pohľad by sa mohlo zdať, že ide výlučne o medzinárodný úspech Terchovej. Pri komplexnejšom pohľade na príslušnú problematiku však zistíme, že svojou nezanedbateľnou troškou do spoločného mlyna prispel k veľkému uznaniu fenoménu terchovská muzika aj Turiec.

Najstaršie zachované zmienky o terchovskej „nebeskej“ muzike pochádzajú zo začiatku 90. rokov 19. storočia. Prvým publicistom, ktorý sa systematickejšie zaoberal ľudovou kultúrou a zvykloslovím Jánošíkovho kraja, bol Michal Vojtek. Tento rodák z Terchovej často navštevoval vtedajší Turčiansky Sv. Martin. Niekedy po roku 1900 začal

pevné korene. Medzi novousadlíkmi nechýbali ani príslušníci viacerých známych muzikantských rodov, ktorí aj v zmenených existenčných podmienkach pokračovali v rozvíjaní ľudovej tradície svojho rodného kraja (Hanuliakovci, Meškovci, Nogovci, Rechtoríkovci, Rybárovci). V Martine, Sučanoch, Turanoch, vo Valči a Vrútkach vznikli terchovské muziky v klasickom inštrumentálnom zložení, hrajúce a spievajúce zväčša pôvodný repertoár. Azda nezaškodí, keď pripomenieme, že „terchovská krv“ koluje i v žilách niektorých známych umelcov, bezprostredne spojených s Turcom – filmár Jaro Vojtek, výtvarníci Jozef Mužila, Ján Novosedliak, Rado Vojtek a iní.

Aj v prípade terchovských muzikantov žijúcich v Turci platí tvrdenie, že sú všestranní a zvyčajne ovládajú hru na viacerých nástrojoch. Bez problémov zvládnu party svojich spoluhráčov v sláčikovej muzike, vedia hrať aj na píšťalkách či heligónke. Hoci majú skromné nástrojové obsadenie i harmonický sprievod, nič to neuberá na celkovej interpretačnej kvalite a pôsobivosti. Hudobníci tento zdanlivý nedostatok plne vyvažujú svojím spevom, čím zvyšujú expresivnosť aj výbušnú silu vlastného muzikantského prejavu.

sprievodom Hanuliakovcov. Podľa rozprávania V. Hanuliaka, Jozefa Papaja a Miroslava Hanuliaka, s využitím rôznych dobových záznamov, vznikol roku 2006 v choreografii Jozefa Dudku a v hudobnej réžii Martina Hanuliaka tanečný obrázok „Na Terchovej pri máji“ (v repertoári FS Turiec).

Na sklonku života sa V. Hanuliak venoval najmä svojej „pamätnej izbičke“, ktorú si zriadil v klasickom terchovskom štýle, a menším opravám hudobných nástrojov. Zomrel vlni v marci a na poslednej rozlúčke s ním nemohli v Martine chýbať ani výrazné muzikantské osobnosti z Terchovej. Mimochodom, Hanuliakove hudobné nástroje a súčasti ľudového odevu využil martinský výtvarník J. Novosedliak pri tvorbe milorodného plagátu Jánošíkových dní...

Pripomenúť treba tiež skutočnosť, že tunajší folkloristi s terchovskými koreňmi nikdy nestratili kontakt s rodiskom svojich predkov. V tejto súvislosti sa treba zmieniť najmä o populárnom festivale Jánošíkove dni, na ktorom často vystupovali a účinkujú dodnes.

Autori projektu, na základe ktorého bol prvok Terchovská muzika zapísaný do UNESCO, sa nejdenný raz vyjadriť, že ide o ocenenie muzikantov z Terchovej

TM Hanuliakovcov z Martina
Fotoarchív MKS Terchová

Vincent Hanuliak (1934 - 2013)
Foto - Milan ROOB

blíže spolupracovať so zakladateľskou osobnosťou nášho profesionálneho múzejníctva Andrejom Kmeťom, ktorý od roku 1898 vydával v metropole Turca Časopis Muzeálnej slovenskej spoločnosti. Práve na stránkach spomínaného periodika publikoval Vojtek sériu objavových príspevkov o terchovských ľudových zvykoch (1903 – 1907).

TRETÍ NAJVÄČŠÍ VÝSKYT TERCHOVSKEJ MUZIKY

Na základe pozoruhodných Vojtekových článkov, ako i neskorších početných etnomuzikologických výskumov vieme, že takmer každá terchovská osada mala svoju vlastnú muziku s charakteristickým repertoárom aj interpretačným štýlom. Nie je teda nijaká náhoda, že viacerí odborníci označujú Terchovú za miesto, kde v prepočte na meter štvorcový pôsobi najviac muzikantov na svete. Pôvodnú „klasickú drevenú trojku“ (prvé husle, kontra, basička – dvojstrunová basa s autentickým drsným hlasom) neskôr doplnili druhé husle, ktoré hrajú tzv. „terc“. Zaslulhou mnohých terchovských rodov sa svojrázna archaická hudba plynutím času rozšírila do susedných dedín i viacerých kútov Slovenska (Kysuce, Orava, Považská Bystrica, Prievidza, Zvolen, Bratislava a okolie, Skalica). Dôležitú rolu v naznačenom procese jej postupného rozširovania zohral Turiec – prostredie s tretím najvyšším výskytom terchovskej muziky.

Do Martina a okolitých obcí prichádzajú od 50. rokov minulého storočia desiatky rodákov z Terchovej. Mladší chlapi si tu našli živobytie (prevažne v strojárskom priemysle), založili rodiny a zapustili

Niekedy začiatkom roka 1954 vzniklo – za príspevnia niekoľkých Terchočanov – pri Závodnom klube Stalinovec v Martine tanečné zoskupenie s veľavravným názvom Jánošík, neskôr premenované na folklórny súbor Turiec (1957). Agilný terchovský rodák Ján Meško viedol v strojárskom učilišti súbor Fatran, ktorý sa po Spartakiáde 1965 zlúčil so spomínaným Turcom. V tom období (1965 – 1975) pôsobila pri FS Turiec zásluhou spomínaného J. Meška príležitostná terchovská muzika; jej základ tvorili „predník“ Vincent Rybár a „basiar“ Ondrej Bobáň. Prvý menovaný patrí historicky medzi najvýznamnejšie osobnosti ľudovej hudby Jánošíkovho kraja.

VINCENT HANULIAK

V kontexte systematického pôsobenia a propagácie terchovskej muziky v Turci zohral nezastupiteľnú rolu Vincent Hanuliak, ktorý žil v Martine od roku 1959. Hlboký vzťah k ľudovej kultúre a tradíciám rodného kraja prirodzene preniesol i na svoje deti a vnukov. Vytvorili spolu známu rodinnú Terchovskú muziku Hanuliakovcov, dlhodobo pôsobiacu ako integrálna súčasť FS Turiec (1976 – 2007). Toto pozoruhodné hudobné zoskupenie roky rokovalo účinkovalo na rôznych podujatiach doma i v zahraničí; nechýbalo ani pri vzniku Turčianskych slávností folklóru, v rámci ktorých od roku 1984 pravidelne účinkovalo v programoch Novoturčania. V roku 1980 pribudol do repertoáru FS Turiec tanec „Na Terchovej pri muzike“, v choreografii Ľudovíta Pekara a s hudobným

i ďalších obcí a miest, kde tento jedinečný hudobný fenomén pretrváva. V plnej miere to platí v prípade Turca, kde sa taktiež „podarilo zachovať dlhodobú, nepretržitú, kontaktnú, medzigeneračnú komunikáciu pri odovzdávaní terchovskej muziky“. Z tohto uhla pohľadu možno teda oprávnenne vnímať jej zaradenie (spolu s fujarou) do zoznamu nehmotného kultúrneho dedičstva ako výnimočný úspech celej našej národnej kultúry.

Peter CABADAJ

(MY Turčianske noviny, č. 6/2014, s. 12)

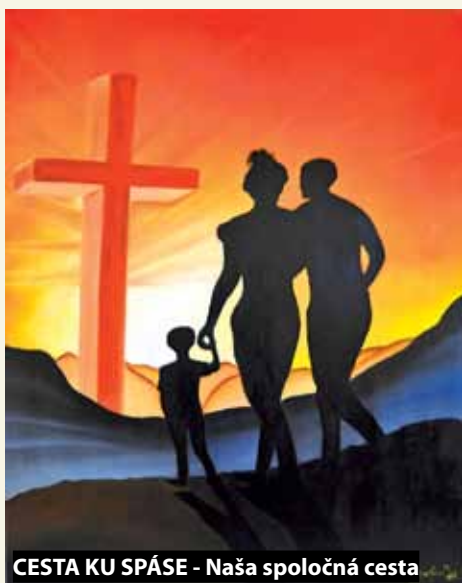
Poznámka: Uverejnený príspevok venuje autor pamiatke Vincenta Hanuliaka, ktorému nebolo súdené dožiť sa tohtoročných 80. narodenín.

V DŇOCH 3.-6. JÚLA 2014 SA V TERCHOVEJ USKUTOČNÍ JUBILEJNÝ 25. ROČNÍK CYRILOMETODSKÝCH DNÍ.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že Terchová bola v roku 1990 prvým miestom na Slovensku, kde sa konalo podujatie reflektujúce nadčasový odkaz misie solunských bratov – spolupatrónov Európy.

Aj v tomto roku pripravujú organizátori atraktívny program, v ktorom popri silnom duchovnom rozmere nebudú chýbať ani hudobné koncerty, výstavy a iné sprievodné akcie. Definitívnu programovú podobu jubilejného 25. ročníka Cyriľometodských dní v Terchovej zverejnia organizátori v najbližších týždňoch.

VÝTVARNÍK ŠTEFAN TLACHÁČ O SEBE

S osobnosťou nášho rodáka Štefana Tlacháča je spojený pozoruhodný životný príbeh. Pôvodne sme mali v úmysle urobiť s ním rozhovor, ktorý by reflektoval jeho doterajší osud a výtvarnú tvorbu. Keď nám však poslal svoj stručný, esejisticky ladený životopis, bolo rozhodnuté. Štefanov text uverejňujeme v plnom znení.

Sme traja súrodenci. Už od mladistvého veku som pociťoval náklonnosť k výtvarnému umeniu. Veľmi dobré si pamätám, ako som sa vedel tešiť a radovať z veľkých diel našich majstrov, a tak som si opakoval, že aj ja by som chcel niečo také tvoriť a zanechať po sebe... Moje myslenie však v tom čase, v tej dobe, kedy som vyrastal, bolo protikladom a akýmsi prenasledovaním počiatku toho, čo ma bude čakať, ak sa budem uberať za týmto cieľom. Nepochopenie a prenasledovanie myšlienky stáť sa opravdivým umelcom stelesňoval môj život – stále na úteku a v skrytosti. Iba Boh naplňoval moje túžby. Pociťoval som od Neho silu a povzbudenie, aby som sa nevzdával tohto daru, ktorý mi dal, ale aby som čelil všetkým prekážkam a aby som mal na pamäti, že On bude stáť vždy pri mne.

Vyučil som sa za izbového maliara. Aj keď malou čiastkou, moja túžba bola naplnená. Stále viac som ale cítil, že musím stáť tam, kde ma chce mať Boh – tvoriť a dávať spoznávať lásku. Boha

som cítil vo všetkých dielach, ktoré som musel realizovať v skrytosti ešte za bývalého totalitného režimu. To sa ani nedá opísať slovami, ako som vtedy prežíval hlboké spojenie s Bohom, keď som sám realizoval diela, ktoré mi On vstěpoval do srdca. Preto Mu dodnes obetujem každé svoje dielo, lebo v konečnom dôsledku všetko je stvorené na obraz Boží. Teším sa a radujem, že On je viac milovaný a chcený...

Môj prvý ateliér, ktorý sa nachádzal u starej mamy, bol zároveň aj mojou prvou školou a prvým krokom na ceste k výtvarnému umeniu. Radoval som sa s prostými ľuďmi, ktorí ma obkolesovali, pričom mi taktiež dali určitú vzpruhu pokračovať ďalej. Sväté Písmo bolo mojim zdrojom čerpania a inšpirácie pre vlastnú i sakrálnu tvorbu.

Môj sen sa naplnil až vtedy, keď som mohol vycestovať do sveta, kde som čerpal pre svoje umenie a formáciu z diel veľkých majstrov. Radosť z mojej strany bola nesmierna. Avšak aj tu som sa stretol s tým, aby som svoj talent nerozvíjal, a tak túžba ostala znovu len skrytá. Boh najlepšie vie, čo sa vtedy odohrávalo v mojom vnútri. Južná Amerika a jeden veľký misionár mi dovolili plne sa realizovať v umení, pričom som sa nechával inšpirovať Duchom Svätým. Boli to roky spojené s prekrásnymi zážitkami z prác, ktoré som vytvoril ako umelecké diela venované miestnej cirkvi, v ktorej som vtedy pôsobil.

Oženil som sa. Môj život sa zmenil a hoci som mal veľkú túžbu prísť domov a venovať sa ďalej svojmu umeniu, osud to zariadil inak. Narodili sa mi dvaja chlapci. Aj keď som si myslel, že všetko pôjde podľa plánu, nakoniec som s chlapcami prišiel až po 22 rokoch pôsobenia v zahraničí do rodnej vlasti a svojho kraja – tam, kde som ako mladý začínal.

Doposiaľ som zrealizoval viac ako 20 individuálnych výstav v rôznych galériách a múzeách v Južnej Amerike. Všetky tieto výstavy mali len jeden cieľ, a to poskytnúť spoznanie a zviditeľnenie Boha, Jeho lásky, že nás miluje, že všetko, čo nás obkolesuje a čo prežívame každým dňom, by nás malo naplňovať radosťou a útechou.

Moju túžbou je pokračovať v tvorbe i naďalej. Chcem ísť cestou výtvarného umenia tam, kde to chce Boh, a tak sa sebarealizovať. Preto ďakujem Bohu, že ma neprestáva formovať a povzbudzovať k tomu, čo mi na počiatku vstěpil – k malovaniu.

Štefan TLACHÁČ
Malby - autor

PRICHÁDZA MÁJ

Máj je mesiacom lásky azda od stvorenia sveta. Je to krásny mesiac, v ktorom nerozkvitajú do plnej krásy len stromy a kvety. I vo vnútri človeka sa dejú zázračné zmeny, ku ktorým prispieva niekto, kto je druhým účastníkom mohutného citu – lásky.

Tento mesiac sa, prirodzene, opakuje každý rok. Pribúda nádherná zeleň, po lúčach i v lesoch počuť pekný spev vtáčikov, ktoré prelietajú prírodou a starajú sa aj o svoje mláďatka. V parku šumia stromy, znejú nádherné melódie ako aj predtým, no tentoraz azda budú zrozumiteľnejšie, so želaním, aby sme ich mohli počuť v nádhernej, očarujúcej a posilňujúcej prítomnosti.

Nijakými slovami nie je možné vyjadriť všetko, celú nádheru a pocity, ktoré sme zažili či zažijeme v mesiaci máj. Nech ďalšie dni, týždne, mesiace, roky sú pokračovaním toho všetkého príjemného, pre dni pracovné, i sviatočné, a pomáhajú nám prekonať prekážky, ktoré sa v živote vyskytnú.

Za pekného teplého počasia ľudia v mesiaci máj radi vychádzajú do prírody. Zbierajú prvé bylinky,

podarí sa im nazbierať prvé jarné huby „májovky“, ktoré sú chutné na prípravu pražienice, polievok, rizota a podobne. Najvýznamnejšou delikatesou je májová bryndza. Ak máme možnosť zakúpiť si ovčí syr a bryndzu priamo zo salaša, najlepší je májový čas; takáto bryndza chutí najlepšie. Syr je vyrobený z čerstvého mlieka oviec, ktoré sa pasú na sviežich zelených horských lúčach. Domáca pripravená bryndza má všetky predpoklady na posilnenie nášho organizmu. Môžeme si ju na dlhšiu dobu uchovať, keď bryndzu naporcujeme a uložíme do mrazničky.

Bryndza má na Slovensku viac ako 200-ročnú tradíciu. Keďže sa dnes vyrába v bryndziarňach, po celý rok si ju môžeme vychutnať kedykoľvek; je to bryndza miešaná z ovčieho a kravského syra, je pasterizovaná a má trochu odlišnú chuť oproti májovej bryndze. Súčasťou slovenského jedálnička je bryndza takmer od 17. storočia. Nebola bežným pokrmom ako zemiaky, lebo nie každý si ju môže dovoliť kúpiť.

Dnes si bryndzu môžeme vychutnať na rôzne úpravy. Za studena: na prípravu rôznych nátierok, plnky do zeleniny alebo ako drezing, zriedený

smotanou na preliatie rôznych šalátov... V tepelnej úprave: pri príprave vynikajúcej polievky demikát v kombinácii s rôznymi bylinkami – bryndzové pirohy plnené bryndzovo-zemiakovou plnkou s kôprom, naše klasické bryndzové halušky s májovou (letnou) bryndzou, omastené rozpraženou údenou slaninou a posypané sekanou pažitkou... Ide o „gro“ jedlo, ktoré sa nezahanbí ani pred pokrmom z najfajnovšieho mäsa.

Oľga CHUDOVSKÁ

Václav VOJTEK

futbalista, tréner
(6. 3. 1954 Terchová –)

Presne pred 60 rokmi – 28. marca 1954 – sa odohral v Terchovej historicky prvý majstrovský futbalový zápas. Išlo o vtedajšiu najnižšiu okresnú ligu (III. trieda). Mimochodom, za chladného počasia a slabého sneženia prehral domáci „mančaft“ s favorizovaným Dynamom ČSAD Žilina 4:8. Len tri týždne predtým sa narodil najslávnejší terchovský futbalista Václav Vojtek, ktorému venujeme ďalšie pokračovanie nášho dlhodobého cyklu.

Základnú deväťročnú školu vychodil v Terchovej, v rokoch 1969 – 1973 študoval geodéziu na Strednej priemyselnej škole v Žiline, ktorú úspešne zavŕšil maturitnými skúškami. S futbalom začínal v rodnej obci. Hral v žiacom tíme a v zápase na trávniku v Dolnej Tižine vsietil 14 gólov! Terchová zvíťazila 15:1... Keď sa o tomto husárskom kúsku dozvedel jeden z mládežníckych trénerov ZVL Žilina, ihneď začal pátrať po mladom ostroostrelcovi. Od sezóny 1969/70 obliekalo talentované ľavé krídlo dres žilinského ligového dorastu; v sezóne 1972/73 získali dorastenci ZVL Žilina pod vedením trénera Kľučiaru titul majstra Slovenska (pred Slovanom Bratislava). Vo finálovom zápase o federálneho majstra súperili so Sláviou Praha. Po víťazstve 3:1 doma, prehrali v Prahe 3:0, a tak sa z česko-slovenského dorasteneckého titulu mohli tešiť „zošívani“.

Počas posledného roku v doraste už nastupoval Vojtek striedavo aj za mužov ZVL Žilina. V necelých 18 rokoch ho medzi dospelých „vytiahol“ renomovaný tréner Teodor „Dodo“ Reimann. Debut medzi mužmi mal ako hrom. Za necelých 20 minút pobytu na ihrisku stihol streliť gól Baníku Ostrava (v bráne s chýrnym Krameriusom) a prispel k výhre svojho mužstva 4:1. V tej pamätnej sezóne skončila Žilina v česko-slovenskej lige na 5. mieste, pričom Václav nastupoval po boku známych futbalistov ako Plach, Slezák, Král, Staškovan, Tománek, Rusnák,

Od konca roku 2005 uverejňujeme na stránkach našich novín seriál o popredných osobnostiach Terchovej. Ich stručné profily ponúkame na základe časového hľadiska, čiže od 17. storočia až po súčasnosť. V poradí štyridsiatou deviatou osobnosťou bude po Jurajovi Jánošíkovi, Adamovi Františkovi Kollárovi, Jurajovi Czeiselovi, Alojzovi Chvastekovi, Františkovi Balátovi, Jozefovi Struhárňanskom, Jozefovi Bernátovi, Jozefovi Stašovi, Karolovi Skřipskom, Kolomanovi K. Geraldinim, Eugenovi Weinerovi, Milanovi Šaradinovi, Jozefovi Meškovi-Kvačekovi, Štefanovi Bitterovi, Bohdanovi Blahovi, Borisovi Ivanovovi, Vincentovi Rybárovi, Ondrejovi Bobáňovi, Jozefovi Weiderovi, Vincentovi Patrnčiakovi, Jozefovi Turčanovi, Jozefovi Šabovi, Mirovi Križovi, Stanislavovi Hanuliakovi, Vladimírovi Križovi, Štefanovi Patrnčiakovi, Milanovi Chvastekovi, Milanovi Moravčíkovi, Viliamovi Meškovi, Miroslavovi Vallovi, Darine Kohútovej-Hanuliakovej, Štefanovi Hanuliakovi, Jozef Gargulákovi, Vladimírovi Ondrušovi, Adamovi Vallovi, Františkovi Muchovi, Augustínovi Hanuliakovi, Jánovi Hanuliakovi, Jánovi Laurenčíkovi, Jánovi Mihovi, Eve Štefánkovej, Pavlovi Krištofikovi, Kamilovi Muráňovi, Rudolfovi Patrnčiakovi, Jozefovi Mičovi, Olge Chudovskej, Viktorovi Vallovi a Alojzovi Muchovi **Václav Vojtek**.

Mintál, Šmehýl... Spolu okrem iného vybojovali aj účasť v prestížnom Rappanovom pohári.

Ako reprezentant ČSSR do 18 rokov hral v zápasoch s Juhosláviou o postup na záverečný turnaj Majstrovstiev Európy v Španielsku; jeho spoluhráčom bol napríklad Jozef Baroš. Po dvoch výhrach 1:0 nakoniec postúpila Juhoslávia. Neskôr Vojtek reprezentoval i výber ČSSR do 21 rokov.

V roku 1974 narukoval do Banskej Bystrice, odkiaľ ho prevelili do Dukly Prešov. Po skončení vojenskej služby sa vrátil do Žiliny; onedlho však prestúpil do Gumární Púchov, ktoré hrali vtedajšiu najvyššiu slovenskú súťaž (SNL). Ako osvedčený kanonier a spoľahlivý pilier mužstva zaujal funkcionárov prvoligovej Zbrojovky Brno. Pod vedením svetoznámeho trénera Josefa Masopusta sa v sezóne 1979/80 prebojovala Zbrojovka až do štvrtfinále pohára UEFA, kde napokon stroskotala na neskoršom víťazovi tejto súťaže, mužstve Eintracht Frankfurt, za ktorý hrali Hölzenbain, Lorant, Bum-Kun Cha... V predošlých kolách vyradila Zbrojovka dánsky klub BK Esbjerg, islandský IB Keflavík a belgický Standard Liège. Na islandskej pôde strelil V. Vojtek gól domácomu mužstvu. Pripomeňme, že počas pôsobenia v Brne boli spoluhráčmi nášho rodáka viacerí reprezentanti, respektíve olympionici (Kroupa, Jarůšek, Svoboda, Janečka, Václavíček, Horný).

Po odchode zo Zbrojovky hrával Václav za TŽ Třinec, ktorý vtedy bojoval o postup do I. federálnej ligy. Nakoniec sa z postupu tešili len o bod lepšie konkurenčné Vítkovice.

V roku 1981 sa (najmä) z rodinných dôvodov vrátil do Púchova, hrajúceho SNL. Po skončení aktívnej kariéry začal v roku 1988 trénovať „B“ mužstvo Gumární Púchov; v sezóne 2003 – 2004 viedol ako tréner aj FK Terchová. Aktuálne je zamestnaný v Sklárnach v Lednických Rovniach.

„...Som rád, že som mohol s futbalom cestovať a spoznávať zaujímavé krajiny. Za jedno z najkrajších miest, kde som bol, považujem Kodaň... Futbal sa musí hrať pre radosť a zábavu. Keď to hráči pochopia, diváci to ocenia a budú sa zabávať na peknej hre... Škoda, že na Slovensku musia športové talenty chodiť do roboty.“

(V. Vojtek)

Spomeňme v stručnosti i Vojtekove rodinné zázemie. V roku 1979 sa oženil a s manželkou Máriou, majú syna Borisa, ktorý pôsobí ako vysokoškolský pedagóg na Univerzite veterinárneho lekárstva v Košiciach.

Pred niekoľkými týždňami oslávil Václav Vojtek významné životné jubileum – šesťdesiatku. K celému radu gratulantov sa síce s miernym oneskorením, ale o to srdečnejšie pripája aj redakcia našich novín. Do ďalších rokov jubilantovi úprimne želáme pevné zdravie, životný optimizmus a trvalé rodinné šťastie.

Literatúra: Zajac, M.: Životopis Václava Vojteka (Rukopis, 2014).

Marián ZAJAC – Peter CABADAJ

Dorast ZVL Žilina - majster Slovenska v sezóne 1972/73. Václav Vojtek je prvý zľava v dolnom rade. Archív V. Vojteka.

KOZA LÍZA

Keď do osady Horných pribudli ďalší členovia, rozveselili sa najmä deti. Pribudli dve kozy a malý baran. Samozrejme, bolo potrebné ich pomenovať, a tak kozy dostali mená Líza a Níza.

Neviem, aké kritériá rozhodovali pri výbere ich mien, ale môžem povedať, že deti presne vystihli ich charakter. Koza Líza sa vždy tvárila ako pravá aristokratka; nikdy nezamékala. Obchádzala nás s pohrdaním, na nikoho sa ani nepozrela. Níza, tá sa vedela aj pozdraviť ako pravá koza, mékala vždy, keď sme jej stáli v ceste. Z toho sme usúdili, že aj medzi kozami je kastovníctvo, a že Níza bude asi kozia slúžka Lízy. Sprievod kôz dopĺňal baran Bú, pokojný a mierny tvor.

Keď prechádzali okolo, bolo sa na čo pozrieť. Koza Líza vždy bola na čele sprievodu, udávala tempo a smer ostatným. Zvyčajne sprievod vždy zamieril k susedovej chalupe, obkolesenej mladými ovocnými stromčekmi; tam sa im veľmi páčilo. Čulé kozy sa vždy postavili k stromcu na zadné nohy a stromec obžierali, len tak sa im z huby prášilo. Baran bol miernej povahy, kým jeho kolegyně obžierali stromce, on vypásal siatu trávu pri chalupe.

Sused chalupár neveriacky krútil hlavou. Ako je možné, že stromčeky, ktoré s láskou

pestoval a chránil, mu vysychajú? Všetko zvaloval na divú zver, ktorá už nemá zábrany a z lesa chodí tak blízko k ľudským obydliam. Prízvukoval, že sa začínajú plniť Sibile proroctvá o konci sveta, lebo spoločnosť je už celkom morálne zdevastovaná. Kozy a barana nikdy nezastihol pri akcii.

Terchovská muzika Franca Baláta z Ištvánovej
Malba - Zdeno HORECKÝ

Susedova chalupa je dobre udržiavaná. Sused je mimoriadne usilovný človek. Ten na chalupe nikdy nezaháľal. Nikdy ho nevidieť odpočívať, vždy čosi organizuje, zabezpečuje, vylepšuje a s fúrikom sa okolo chalupy premáva. Všetko na chalupe je prvotriednej kvality a precízne urobené. Je mu čo závidieť. Nikto z chalupárov nemá na

priedomí gauč, on ho má, a tapacírovaný! Nikdy ho neschovával, vôbec nemal strach, že mu ho niekto ukradne. No a práve tento gauč sa stal zaujímavým pre kozu Lízu. Aj kozy si potrebujú oddychnúť. Keď má obyčajná koza plný bachor, obyčajne zaľahne tam, kde má pokoj. Ale koza Líza nebola obyčajná koza;

ona sa považovala za extra triedu. Bude ona vylihovať na trávě v spoločnosti barana Bú a kozy Nízy? A keď sa jej ešte ponúkajú také možnosti, ako je voľný mäkučký tapacírovaný gauč? To veru nie! Keď relaxovať, tak relaxovať, ale na úrovni. Každý deň sa unavená zo štvrania po kopcoch a obžive zo stromcov vyvalila na gauč pred susedovu chalupu. Úchvatný bol pohľad na rozvalenú kozu na gauči. Pripomínala dámy z dielne expresionistických maliarov zo začiatku 20. storočia. S privretými očami sledovala, čo sa okolo deje, pričom s patričnou noblesou ignorovala akékoľvek pokusy vyhnáť ju z jej ležoviska.

Zlaté časy Lízinho leňošenia skončili. Čapí smrad a kozie škuty nezastrieš ani vôňou Chanell 5. Keď sused zistil, v čom tkvie smrad tapacírovaného gauča, gauč zmizol z podstenia chalupy zo dňa na deň, a aj koza Líza sa vyparila so svojou suitou. Škoda. Ten pohľad na kozu ležiacu na šezlône bol nezabudnuteľne očarujúci.

Judita PEKÁRIKOVÁ

POZDRAVY NAŠIM ČITATEĽOM

Náš spolupracovník Jozef Mičo plní svoj sľub a zabezpečil ďalšie rukopisné pozdravy známych a populárnych osobností, určené čitateľom novín Terchová. Tentoraz ide o herečku Anku Šiškovú a herca Lukáša Latináka.

-red

Milí čitatelia Terchovských novín.

V láske sa vždy vraciam do svojho rodného Terchova. Je tu tak krásne, že tu vždy nájdem nové miesta. Keď sa Vám darí skrášľovať túto oblasť a keď sa tu všetci tak dobre cítia ako ja.

Ľubomír Anka
Šišková

Ahojte!
Čitatelia
Terchovských
novín
so ♥-čkom zdravie
Jozef Jabinák
© 2014

OBEC TERCHOVÁ
MIESTNE KULTÚRNE STREDISKO, FARSKÝ ÚRAD V TERCHOVEJ
KRAJSKÉ KULTÚRNE STREDISKO V ŽILINE, ŽILINSKÝ SAMOSPRÁVNÝ KRAJ

POĎAKOVANIE *za lásku*

VEĽKONOČNÝ KONCERT

NEDEĽA 27.4. 2014
KOSTOL SV. CYRILA A METODA
V TERCHOVEJ
o 15.00 hod.

***** ÚČINKUJÚ *****

KOMORNÝ ORCHESTER ZOE a EWALD DANEL (Bratislava)

TERCHOVSKÝ DETSKÝ SPEVOKOL
TERCHOVSKÉ KLAVÍRISTKY
a SPEVÁCI ZO ZUŠ
L. ÁRVAYA ŽILINA
- elokované triedy v Terchovej

DETI ZŠ MŠ
A. F. KOLLÁRA TERCHOVÁ

TRIO Z CHOTÁRA
SPEVÁCI Z CHÓRUSA

ANNA DÁVIDÍKOVÁ,
a VERONIKA ZAJACOVÁ, spev

Hudobný sprievod:

ZUZANA PATRŇČIAKOVÁ
a ANNA DÁVIDÍKOVÁ
klavírny sprievod a keyboard

ONDREJ HANULIAK
a VLADIMÍR MORAVČÍK ml., husle
ALEXANDRA ONDRUŠOVÁ, keyboard

LUKÁŠ TWARDOWSKI,
FRANTIŠEK PODHORSKÝ
a PAVOL CABADAJ, gitara

FRANTIŠEK MUCHA ml.
a ANNA MÁRIA DÁVIDÍKOVÁ, kachón

BIBIÁNA ŠVEC OVÁ, sprievodné slovo

**VENOVANÝ
JÁNOVI PAVLOVI II.
V DEŇ JEHO
SVÄTOREČENIA**

www.terchova.sk
www.terchova.fara.sk

***** **PODUJATIE PODPORILI** *****
COBA AUTOMOTIVE, s.r.o. | TERCIA, s.r.o.
FRANTIŠEK MUCHA | PONGRÁČZ, s.r.o. | RYBA ŽILINA, s.r.o.
VARÍNSKA TLAČIAREŇ

POSLEDNÉ FAŠIANGY V TERCHOVEJ

Dňa 1. marca 2014 sa v Terchovej mali uskutočniť tradičné **Preteky gazdovských koní**. Nakoľko nám tento rok nebola Matka príroda naklonená, boli sme nútení vymyslieť **náhradný program**. Keďže sa každoročne tieto

oblúbené preteky konajú pri príležitosti fašiangov a súčasťou programu býva aj prezentácia fašiangových zvykov, rozhodli sme sa aspoň túto tradíciu neporušiť. Pre občanov, ale i návštevníkov Terchovej boli pripravené **zabíjačkové špeciality spolu s jarmokom**. Samozrejme, nemohli chýbať prezentácie terchovských fašiangových zvykov.

ŠKOLSKÉ KOLO SPEVÁCKEJ SÚŤAŽE SLÁVIK SLOVENSKA 2014

Dňa **25. marca 2014** sa konalo v ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová školské kolo speváckej súťaže v interpretácii slovenskej ľudovej piesne **Slávik Slovenska 2014**. Na súťaži sa zúčastnilo 55 žiakov. Súťažiacich na klavíri sprevádzala **Mgr. Zuzana Patrnciaková** a **Mgr. Anna Dávidíková**.

Odborná porota v zložení **Mgr. Renáta Opalková, Mária Hrebeňarová** a **Mgr. Danka Rybárová** v jednotlivých kategóriách ocenila nasledovných žiakov:

I. KATEGÓRIA

1. miesto: Jasmína Vallová (I.A)
 2. miesto: Nina Molnárová (III.B)
 3. miesto: Simona Sekerková (I.A)
- čestné uznanie: Ondrej Bielka (III.A) a Tomáš Jánošík (III.A)

II. KATEGÓRIA

1. miesto: Martin Repáň (V.C)
 2. miesto: Vanessa Šugárová (VI.B)
 3. miesto: Aneta Púčková (VI.B)
- čestné uznanie: Jana Lysičanová (VI.C) a Michal Tlacháč (V.B)

III. KATEGÓRIA

1. miesto: Stanislava Bielková (VIII.B)
 2. miesto: Nikola Laceková (IX.A)
 3. miesto: Veronika Valchárová (VIII.B)
- čestné uznanie: Barbora Opálková (VIII.C) a Simona Vojteková (VIII.C)

Do okresného kola speváckej súťaže SS 2014 postupujú víťazi jednotlivých kategórií.

V dňoch 23. 3. – 4. 4. 2014 sa v Hoteli Gold v Terchovej konal 7. ročník medzinárodného maliarskeho sympózia Terchovská paleta. Na záver sympózia sa uskutočnila vernisáž výstavy z tvorby všetkých zúčastnených umelcov.

V Bratislave sa 10. marca 2014 konala vo V-Klube prezentácia knihy **I SLOVO I PÍSMO**, ktorú zostavil a preložil **Stojan Lekoski**. Prvé slávnostné uvedenie **velbásne Proglas** bolo v Terchovej 6. júla 2013 pri príležitosti 24. ročníka Cyrilometodských dní.

JAVOROVÉ HUSLIČKY 2014

V sobotu **29. marca 2014** sa na Konzervatóriu v Žiline uskutočnila regionálna súťažná prehliadka detského hudobného folklóru **Javorové husličky**. Do súťaže sa v štyroch kategóriách prihlásili deti z ôsmich detských súborov okresov Žilina a Bytča. Organizátorom súťaže bolo Krajské kultúrne stredisko v Žiline. Súťažnú prehliadku tvorili štyri kategórie: ľudové hudby, spevácke skupiny, sólisti speváci a sólisti instrumentalisti. Okrem prvej kategórie boli súťažiaci zastúpení z oboch okresov. V kategórii ľudové hudby sa predstavili iba súťažiaci z okresu Žilina – po veľmi dlhom čase išlo len o tri detské hudby. V nasledujúcej časti prinášame výsledky súťaže.

KATEGÓRIA ĽUDOVÉ HUDBY

Okres Žilina

1. miesto: L'H Martinky Bobáňovej (DFS Terchovec, Terchová)
- Návrh na postup: L'H Terchovec (DFS Terchovec, Terchová)

KATEGÓRIA SPEVÁCKE SKUPINY

Okres Žilina

1. miesto: Spievanky – DFS Cipovička (Žilina)
- Návrh na postup: Spevácka skupina DFS Lieska (Žilina)

KATEGÓRIA SÓLISTI SPEVÁCI

Okres Žilina

1. miesto: Tomáš Jánošík (DFS Terchovec Terchová)

KATEGÓRIA SÓLISTI INŠTRUMENTALISTI

Okres Žilina

1. miesto: Martin Repáň (DFS Terchovec Terchová)
- Návrh na postup: Nikola Laceková (DFS Terchovec Terchová)

Víťazi vo všetkých kategóriách – spoločne s tými, ktorým porota udelila návrh na postup – sa so svojimi hudobnými a speváckymi číslami predstavujú na **Krajskej prehliadke detského hudobného folklóru**. Tá sa bude konať **27. apríla 2014 v Dolnom Kubíne** pod názvom **Kubínske spievanky**. Spoločne držíme palce všetkým deťom, ktoré týmto spôsobom reprezentujú náš región na súťažných prehliadkach.

Júlia MARCINOVÁ

VI. Žilinské Neurochirurgické dni sa konali v dňoch **12. – 14. marca 2014** v Terchovej v hoteli Boboty.

Pavol Pažičan (žiak ZŠ s MŠ A. F. Kollára Terchová – trieda VIII.B) získal **1. miesto** v kategórii do 15 rokov vo výtvarnej súťaži **Ríša fantázie**. Pavol je žiakom ZUŠ L. Árvaya Žilina – výtvarné oddelenie, pedagogička **Mgr. Art. M. Mikovčáková**.

Do súťaže sa zapojilo **12 umeleckých škôl s 227 prácami**. Vernisáž výstavy s vyhodnotením prác sa uskutočnila **2. 4. 2014 o 15.00 h v Malej galérii Domu Matice slovenskej** v Lučenci.

TERCHOVÁ

Obecné noviny TERCHOVÁ.

Vydáva Miestne kultúrne stredisko Terchová, ul. sv. Martina č. 245, 013 06, 01306 Terchová.

IČO: 00 364 886. Šéfredaktor: Ján Miho ml.

Redakcia: Helena Laščiaková, Katarína Halapiová

Redakčná rada: Peter Cabadaj, Rudolf Patrnciák, Vladimír Križo, Mgr. Renáta Opalková,

Ing. Marián Zajac, Marián Žiško, Mgr. Katarína Ďuratná, Václav Bobáň, Mária Vrábliková Janičíková

Jazyková úprava: Peter Cabadaj. Tlač: Varínska tlačiareň, Varín. Príprava tlače: Ing. Peter Švec

Adresa redakcie: MKS Terchová, tel. č. 041/569 51 29. Ocú Terchová, tel. č. 041/569 51 38, fax. 041/569 53 10

ISSN 1338-8827, Evidenčné číslo: 3548/09. Vyšlo v apríli 2014.